REG No' M' 2185 REG No N45

The First Telgu Bi-weekly in Andhra Desa, The only Telugu News Paper for H E H The Nizam's Dominions.

గోలకొండ పత్రిక

ప్రతి బుధవారము శనివారము ప్రకటింపఁబడును

హైదరాబాదు—దక్కను

GOLKONDA PATRIKA. HYDERABAD Dn.

సంపుటము ౫ | ప్రమోదూతనామ సంవత్సర శ్రావణ శు|| ౧ శనివారము 26—7—30 | సంచిక ౨౩

ఔంధు సంస్థానము: హైదరాబాదు

ఔంధులో బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వముగలదు

ఔంధు శాసన సభయందు ప్రజా ప్రతినిధులుగలరు. మన శాసనసభయందు అధికారులుగలరు

ఔంధు సంస్థానాధీశుడు ప్రజాప్రభుత్వమునకు మార్గమేర్పరచెను మనరాష్ట్రములో ప్రజలు విన్నవించుకొనుచున్నను సంస్కరణములు ఆలోచనయందే యున్నవి.

(ప్రజాహిత శైషి)

యూరోపు మహాసంగ్రామానంతరము భారత దేశము నందు జరిగిన మార్పులలో ఔంధు సంస్థానమునందు సంపూర్ణ బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము నెలకొల్పబడుట యొకటి యనిచెప్పదగు. ఈ సంస్థానము బొంబాయి రాష్ట్రమునందు సతారా జిల్లాలో గలదు. హిందూ దేశమునందుగల ౬౦౦ సంస్థానములలో హైదరాబాదు మైసూరు బరోడా గ్వాలియారు ఇండోరు కాశ్మీరు సంస్థానములు వైశాల్యమునందు పెద్దవి. వీనికి ఆదాయము హెచ్చుగగలదు. సారవంతమయిన భూములును అడవులును గనులును గలవు. కాని ఔంధు యన్ననో చిన్న సంస్థానము ఆదాయము కూడ స్వల్పము, ఇందునివసించువారు మహారాష్ట్రులును కర్నాటకులునుగలరు ౭౫ వేలు గలదు. మూడుచిన్న జిల్లాలుగ సంస్థానము విభాగింపబడి యున్నది. ఇచట సారవంతమైన భూములేవు నీటి వసతులు లేవు. కొన్ని సంవత్సరముల క్రిందట ఈ సంస్థానము హీనమగు స్థితియందుండెను. అయినను నవి యన్నియూ నిప్పుడు తొలగిపోయి నూతన తేజముగలిగినది. ఇదియెట్లు కలిగినదో చూతము.

ఈ మార్పులకు ప్రస్తుత పరిపాలకులగు శ్రీ మంత్ బాలాసాహేబు పంత్ ప్రతినిధి బి. ఏ గారే కారకులు. వీరు గాదెనెక్కిన పిమ్మట యెడతెగని కృషిసలిపి తమ సంస్థానపు స్థితిగతులను సంస్కరించిరి. వీరు పూనా నగరముయందలి దక్కను కాలేజిలో విద్యాభ్యాసమొనరించిరి. అప్పుడు వీరికి సంస్థానాధిపత్యము చేకురునని ఆశకూడ లేకుండెను. కాని వీరు తమ పూర్వుల చరిత్ర చదివి యుత్సాహంగ నుండెడివారు. హఠాత్తుగ వీరు ౧౯౦౯ సంవత్సరమున సింహాసనారూఢులైరి. గత సంవత్సరములలో విద్యా పరిశ్రమల స్థితియందెంతయో మార్పులు కలిగినవి. వీరి ఔదార్యము వలనను న్యాయపరిపాలనము వలనను దేశమభివృద్ధి జెందినది. వీరు తమ సంస్థానము ప్రపంచములో అభివృద్ధి జెందిన రాష్ట్రములలో నొకటిగనుండుటకు కోరుచున్నారు. ఇప్పుడు బాలాసాహేబుగారి వయస్సు ౬౨ సంవత్సరములు. వీరిని ప్రజలెప్పుడును కొనియాడు చుందురు.

ఇంగ్లండు దేశమునకు [మాగ్నా చార్టా] (Mugna ch rt.) చాల ప్రాముఖ్య మయినది. దీనివలననె ప్రజలకు హక్కులు దొరకినవి. కాని ఔంధు రాష్ట్రమున పరిపాలకుడు తన ప్రజలు కోరకమున్నే సంపూర్ణ బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము ప్రసాదించినాడు. ఆహా! ఇట్టి పాలకునెంత కొనియాడినను తక్కువకదా! ఈ విషయమున గత ౨౦ సంవత్సరములు అనగా బాలాసాహేబుగారు గాదెకెక్కిన దినమునుండి ప్రయత్నింపబడినది. రాజోద్యోగులు బాధ్యతలను తగిన విద్య తన ప్రజలకు నేర్పించెను. ఆర్థిక స్థితి చక్కబరచెను. సంస్థానమంతటను నిర్బంధవిద్య ఉచితముగచేసెను. పెక్కు గ్రామములలో గ్రామ పంచాయితీల స్థాపించెను. పరిశ్రమ అభివృద్ధి పరచెను. పెక్కు ఇతర సంస్థల పోషించుచు వచ్చెను. వ్యవసాయపు పనిముట్లు చేయు కిర్లోస్కర్ కంపెని, ఓగలె గ్లాసు కంపెని, బాలాసాహేబుగారి పరిశ్రమల అభివృద్ధికై చేసిన ప్రయత్నములకు నిదర్శనము లనవచ్చును.

౧౯౨౦ మున సంస్థానాధిపతి రైతులసభ జరిపెను. అందు సంస్థానమునకు సంబంధించిన అన్ని విషయములు చర్చింపబడెను. ౧౯౨౭ సంవత్సరమున ప్రజలకు ఎన్నికల హక్కు ప్రసాదించెను. ఆ సంవత్సరమే ప్రజా ప్రతినిధులసభ స్థాపింపబడెను. ఇందు ౩౫ గురు సభ్యులుండెడివారు. వీరిలో ౨౦ గురు ఎన్నుకొనబడిన వారు, ౧౦ మంది అధికారులు, ౭ గురు నియమితులు ౧౯౨౮ సంవత్సరమున ఇంకను హెచ్చు అధికారములు ఒసంగబడినవి. అనగా యీ ప్రజా ప్రతినిధి సభకు సంస్థానమునకు సంబంధించిన అన్ని చట్టములను చేయుటకును, ఆదాయ వ్యయపట్టికపై తమ అభిప్రాయము తెలుపుటకును, అధికారమివ్వబడినది. ౧౯౨౯ సం|| మున ఈ సభకు ప్రజాప్రతినిధుల నుండియే అధ్యక్షుడు యెన్నుకొనబడెను. ఈ సంవత్సరము ప్రజలకు "మాగ్నా చార్టా" అనగా ప్రజా హక్కుల ప్రసాదము జరిగినది. దీనికి ముందు ఒక కమిటీ ఏర్పాటు చేయబడెను. గత మార్చి నెలలో కమిటీ వారి నివేదిక శాసనసభ యెదుట పెట్టబడి మార్పులు అంగీకరింపబడినవి.

ఈ నివేదిక పఠించినచో ఆ సంస్థాన ప్రజల అభివృద్ధి జెందినదో తేటపడగలదు. గ్రామములకు విద్యా, వైద్య, ఆరోగ్య, న్యాయము, గ్రామ అభివృద్ధి సంఘములు గలవు. ఇవిగాక; ప్రతి తాలూకాయందును తాలూకా సభలును గలవు. అన్నిటిపైన సంస్థానసభ గలదు. [illegible] జడ్జియు, సెషన్సు జడ్జియు, హైకోర్టు జడ్జి [illegible] కలరు. ఇవిగాక బాలాసాహేబుగారు; ఇప్పుడు మంత్రులును గల నొక రాజ్యాంగసభ [illegible] ప్రజా ప్రతినిధి సభా సభ్యులు [illegible] ఎన్నుకొనబడిన సభ్యులనుండి నామినేటు చేసినవారుగ నుండవలయును. ప్రజాప్రతినిధిసభయందు ౩౫ సభ్యులున్నారు. వీరిలో ౨౧ గురు ఎన్నుకొనబడినవారు. ౧౪ నామినేటు చేయబడినవారు ౭ గురు మాత్రమే అధికారులు.

(౩ వ పుట చూడుడు)

సహకారము: సేద్యము

బళ్ళారి సహకార మహాసభ

ఈ నెల ౧౩ వ తేదిన హాస్పేటయందు కిన్నూరు శాస్త్రులగు రావు బహద్దరు ఎస్. వి. నరసింహారావుగారి యాధిపత్యమున బెళ్లారి సహకార మహాసభ జరిగినది. అధ్యక్షోపన్యాసమునుండి దిగువ భాగములు ముద్రితములు:—

సహకారోద్యమము ఇప్పుడు బాల్యదశదాటి యౌవన దశకు వచ్చినది. ఈ ఉద్యమము యొక్క ముఖ్యోద్దేశము వెనుకబడియున్న మన రైతులకు సహాయము జేయుటయే. దక్షిణ ప్రాంతపు పరిస్థితు ననుసరించి సహకార సిద్ధాంతము ప్రజాహితైషు లందరును దేశమునందు ప్రచారము చేయవలసి యున్నది. గ్రామ ప్రజలస్థితి బాగుపరచవలసి యున్నది. గ్రామప్రజల అవసరములు తీర్చి వారిని బాగుపరచుటకు ప్రతి గ్రామమున నొక సహకార సంఘ ముండవలయును. కాని ఇంకను ఆటిదశరానులేదు. సహకారసంఘములు బాగుగ నడపవలయునన్న సభ్యులనుండి సరిగా అప్పువసూళ్లు కావలయును. అయినను హెచ్చుకాల పరిమితి ఋణములలో చాలకాలము గడచుచుండును. గ్రామసంఘములు ౫ సంవత్సరములకన్న హెచ్చుకాలము అప్పు లియ్యగవచ్చునా అనునది కొన్ని దినములనుండి చర్చింపబడుచున్నది. గ్రామ సంఘములు ౧౦ సంవత్సరముల కన్న హెచ్చుకాలము పరిమితి అప్పులు నివ్వరాదు. అమితముగ అప్పులపాలై యున్న మనరైతుల స్థితి భూమి తనఖాబ్యాంకుల వలన తొలగింపబడగలదు. గ్రామసంఘములు రైతుల అవసరములు పరిపూర్తి చేయవలయును షావుకారుల వలలో రైతుల చిక్కుటవలననే వారి అవసరములకై అప్పునిచ్చి వారికి మితవ్యయము లలవడునట్లు ప్రయత్నింపవలయును సహకార కరపతి సంఘములు బ్యాంకులవలె హెచ్చు లాభము సంపాదించు ప్రయత్నమున నుండరాదు. హెచ్చుకాల పరిమితి అప్పులు బ్యాంకు వ్యవహారమునకు సంబంధించినది. కనుక ఇది మన గ్రామ సంఘముల శక్తికి మించిన కార్యము దీనివలన అప్పు తీసికొనువాని ఆస్తివిలువ గ్రహించుటలో పొరపాట్లు కలిగి నష్టము సంభవించు చుండును. కనుక గ్రామసంఘములు ౫ సంవత్సరముల మట్టుకే అప్పు నివ్వవలయును.

మనకు మంచి స్వరాజ్యము లభించినను మన గ్రామ ప్రజల ఆర్థిక సాంఘిక స్థితిగతులు చక్కబడనిది దేశ సౌభాగ్యము కలుగజాలదు. వారి స్థితి బాగుపడుటకు సహకార సంఘములే అవసరము.

—

[మొదటి పుట తరువాయి]

పాఠక మహాశయులారా! పైసంగతులు జదివిన పిదప ఒక నిమిషము నిజాంగారి ప్రభుత్వముగూర్చి ఆలోచించుడు. దిగువ సూచించిన విషయములే యీ సందర్భమున నే నూహించెదను. బొంబాయి రాష్ట్రమున ఎంతమంది అధికారులు శాసనసభలో గలరో మనవద్ద అంతమంది ప్రజాప్రతినిధు లున్నారు. వీరు కూడ నామమాత్రావశిష్టులే. అచట ప్రతిపక్షయము ప్రజాప్రతినిధుల యొకటు జరుగును, ఇచటున్నవో ప్రభుత్వముచేత చేయబడుచున్న ఘనకార్యములే మనకు తెలియవు. అచట ప్రతి సంవత్సరము ఆదాయవ్యయ పట్టిక ప్రజాప్రతినిధిసభ అంగీకారము పొందును. ఇచటనో ఆర్థికశాఖా మంత్రిగారి సర్వము చేయుచున్నారు. అచటి ప్రభుత్వము ప్రజలకు సర్వసాతంత్ర్యము నొసగినది. మన ప్రభుత్వమున్ననో సర్వసాతంత్ర్యము తన హస్తములయం దుంచుకొన్నది. పౌరులారా! స్వదేశ సంస్థానములయందు స్థానికసమితి మున్సిపల్ రాష్ట్రములు స్వదేశసంస్థానములలో అంచిన్న కొచ్చిను సంస్థానమును చూడుడు సంస్థానము మనరాష్ట్రములో నొక జిల్లాయంత యున్నదని చెప్పవచ్చును. అచటి ప్రజలెంతటి అదృష్టవంతులో? మన యీస్థితి యెన్నడు తొలగునో కదా!

—

స్వాతంత్ర్యసమరము

బొంబాయి

ఇచట గవర్నరుగారు సిమ్లానుండి రాత్రి బజారులలో పికెటింగ్ పలుపుచు గవర్నరుగారిచే కొన్ని జాతీయవాక్యములు బిగ్గరగా పలుకుటకు వాలంటీరులు నిశ్చయించిరి. కాని ఇది తెలిసి గవర్నరుగారు తలారాత్రే సిమ్లా వెడలిపోయిరి.

మీరటు

పికెటింగ్ చేయుచున్న ౧౧ వాలంటీరులు అరెస్టు చేయబడిరి, విజయపాలసింగ్ గారికి ౬ నెలల కఠినశిక్ష విధింపబడినది, గ్రామాదులలో సారాయిదుకాణములవద్ద పికెటింగ్ చేయుచున్న ౧౧ వాలంటీరులకు 3 నెలల కఠినశిక్ష విధింపబడినది.

గౌహతీ

పికెటింగ్ చేయుచున్న ౫ వాలంటీరులు అరెస్టు చేయబడిరి వీరిలో ప్రభుత్వోద్యోగుల కుమారులు.

కలకత్తా

ఆశానంద బాబుగారికి ౬ నెలల కఠినశిక్ష విధింపబడెను. బెథూన్ కాలేజివద్ద ౫౫ స్త్రీలు పికెటింగ్ ప్రారంభించిరి. పోలీసువారు ఒక్కొక్క జట్టుగా అరెస్టు చేసిరి. ఒకజట్టు అడవిలోను రెండవజట్టు పాండుగోడలవద్దను మోటారులపై దీసికొనిపోయి విడిచిరి. ఆ స్త్రీలు మరల త్రోవలో మోటారులపై నెక్కి కలకత్తాచేరి సత్యాగ్రహము ప్రారంభించిన స్త్రీలపై పోలీసువారి కఠినచర్య సలిపినందుకు కాలేజి విద్యార్థులు వారందరును బయటకువచ్చి ప్రెసిడెన్సీ కాలేజివద్దకి పికెటింగ్ చేయుటకు వెడలిరి. బెథూన్ కాలేజివద్ద గుంపులో చాలమందికి గాయములు పోలీసువారిచేత గలిగినవని తెలియుచున్నది.

శ్రీవిల్లి పుత్తూరు

ఇది తమిళ్ నాడునందు గలదు ఇచటి కాంగ్రెసు కార్యదర్శికిని, మరికొందరికిని ఒక సంవత్సరశిక్ష విధింపబడినది.

బెల్గాం

కర్నాటక సత్యాగ్రహమండలివారు అటవీశాసన ధిక్కారము చేయుటకు నిశ్చయించిరి పురపాలకసంఘముపై జాతీయపతాకము ఎగురవేయబడినది.

గంజాం

కాంగ్రెసు కార్యదర్శియు, అధ్యక్షులకును, ౬ నెలల కఠినశిక్ష విధింపబడినది.

కేవల్లి

సుప్రసిద్ధ స్త్రీలకు సత్యాగ్రహోద్యమము సలిపినందున ౬ నెలల శిక్ష విధింపబడినది. మరి అధ్యక్ష సత్యాగ్రహులకు ౬ నెలల కఠినశిక్ష విధింపబడినది.

కరాచీ

సారాయి దుకాణముల పికెటింగ్ వలన పట్టణములో గలభా జరిగినది, ఇరువురు వాలంటీరులకు గాయములు తగిలినవి.

గుంటూరు

ఇంతవరకు ఇచట అరెస్టుచేయబడినవారి సంఖ్య ౨౦౦ కు మించినదని తెలియుచున్నది. గాంధీటోపీలు ధరించిరని పెక్కుమందిని అరెస్టుచేసిరి.

తిరుచినాపల్లి

జూలై ౧౫వ తేదివరకు తమిళ్ నాడులో మొత్తము ౬౫౦ అరెస్టు చేయబడిరి.

అహమదాబాదు

ఇచట యథాప్రకారము విదేశవస్త్ర, సారాయి దుకాణములవద్ద పికెటింగ్ జరుగుచున్నది.

జబల్పూరు

గవర్నమెంటు తోట ప్రాంతముకద్ద పికెటింగ్ జరుగుచున్నది సారాయివిక్రయముకొని మోటారుబండి పోవుచుండ మధ్యమధ్య సత్యాగ్రహులు మోటారుపై బడిరి. లారీ వెళ్ళుటవలన ప్రయాణము లేకుండెను మజిస్ట్రేటు కుపాకులు కాల్చుటకై ఆజ్ఞనిచ్చెను. ౧౫ గురికి గాయములు తగిలినవి. రాళ్ళు రువ్వుటవలన పోలీసువారిలో ౧౬ గురికి గాయములు తగిలినవి. మజిస్ట్రేటుగారికికూడ గాయములు తగిలినవి.

కల్లుదుకాణముల పాట

బొంబాయినగరమున ఈ నెల ౨౧ తేది కల్లుదుకాణముల పాటకై తేది నిర్ణయింపబడియుండెను. స్త్రీలు తోడవచ్చుటవలన పికెటింగ్ ప్రారంభించిరి. ౪౫ గురిని పోలీసువారు గొంపోయి కొంతసేపు ఠాణాలోనుంచి విడిచిరి. ఇది తెలిసి పెక్కుమంది కొనదారులు తమ కోట్లను మానివేసిరి ప్రభుత్వమువారు గతసంవత్సరమువలెనే యీయేడును నిచ్చివేసిరని తెలియుచున్నది.

సేలం

ఈ తాలూకాలో చేరిన కొమ్మరపాళెంవంటి కొన్ని దినములనుండి కల్లుధర కొంచెముపడెను, ఇందుకు ప్రజలు అమ్మువానిని నిందింపసాగిరి. పెద్ద గుంపుకు దుకాణములో చొరబడి నష్టము చేయుటకు తయారయ్యెను. పోలీసువారు అల్లరినణచుటకు, తుపాకుల కాల్చిరి. ౫ గురికి గాయములు తగిలినవి. ౧౫ గురు అరెస్టు చేయబడిరి.

హొసూర్

సీతారాం శాస్త్రిగారి నాయకత్వమున అడవి శాసన ధిక్కారము సలుపుటకై ప్రయాణించిన ౧౦ వలంటీరులు అరెస్టు చేయబడిరి. వీరందరికిని కఠినశిక్ష విధింపబడినది.

నాగపూరు

ఇచట సత్యాగ్రహ సంఘాధ్యక్షులును, ఇతర సభ్యులును అరెస్టు చేయబడిరి.

లాహోరు

పోలీసువారు కాంగ్రెసు కార్యాలయమును దాని అధ్యక్షుని గృహమును, ఇతర నాయకుల గృహములను సోదాచేసిరి. వారికేమియు దొరకలేదు. సారాయి దుకాణములవద్ద పికెటింగ్ చేయుచున్న ౨౦ గురు వలంటీరులు అరెస్టు చేయబడిరి. పట్టణములో రాజకీయ నిర్బంధితుల దినము సలుపబడెను.

కావూరు (ఆంధ్ర)

ఈ గ్రామమునందలి ౧౨ గురికి శిక్షవిధింపబడినది. వీరిలో ముగ్గురు స్త్రీలు గలరు. పోలీసు వారు వచ్చి జాతీయ పతాకమును తీసివేసిరి.

కలకత్తా

కాంగ్రెసు ఆఫీసును పోలీసువారు వెదకి కొన్ని కాగితములను తీసుక వెళ్లిరి. ౩౦ గురు వలంటీరులను అరెస్టు చేసిరి. కాలేజీల పికెటింగ్ యథాప్రకారము జరుగుచున్నది.

ధార్వాడ

కర్ణాటక్ కాలేజి విద్యార్థులు విదేశ వస్త్రముల దుకాణములవద్ద పికెటింగ్ చేయుటకు ఏర్పరచిరి.

అహమదాబాదు

కడియాబాదు నుండి వీరగాముడు స్వరాజ్య ఆశ్రమము చేసి సత్యాగ్రహము సలుపుచున్నారు. ౧౭ మంది అరెస్టు చేయబడిరి. విదేశ వస్త్ర, సారాయి దుకాణముల వద్ద పికెటింగ్ జరుగుచున్నది.

పంజాబు

ఈ రాష్ట్రమున ఒక వారములోనే ౬౦౮ మందిని అరెస్టు చేసిరి. జూలై ౧౬ వ తేదివరకు మొత్తము అరెస్టు అయినవారి సంఖ్య ౩౦౧౫ గురు.

ఢిల్లి

ఇచ్చట సారా దుకాణముల వద్ద పికెటింగ్ జరుగుచున్నది. ౧౧౩ మందిని అరెస్టుచేసిరి.

గుంటూరు

గాంధీ టోపీలను ధరించ రాదను ఆజ్ఞ ధిక్కరించినందుకు గాను ఇరువురు ఏలూరు శాస్త్రులు అరెస్టు చేయబడిరి. వరిటాల రంగనాయకులుగారికి ఒక సంవత్సరము కఠిన శిక్ష విధింపబడెను.

తిరుత్తని

౧౪౪ ఆజ్ఞను ధిక్కరించినందులకు ఆరోగ్యణాము నుండి వచ్చిన ముగ్గురు వలంటీరులు అరెస్టు చేయబడిరి. పోలీసు వారు జనసమూహముపై లాఠీలు ప్రయోగించిరని తెలియుచున్నది.

అలహాబాదు

ఇచట స్కూళ్లవద్ద పికెటింగు చేయబడుచున్నది.

సతీశ్ సేన్‌గారు

వీరు కలకత్తాలో అరెస్టు చేయబడిరి.

మీరట్టు

ఇచట ఒక పత్రికా విలేఖరియును, ౧౬ వలంటీరులును, అరెస్టు చేయబడిరి.

కావలి

చింతపాలెములో ఈతచెట్లు నరికినందుకుగాను ముగ్గురు విద్యార్థులను కారిజామునందలి బోర్‌స్టల్ స్కూలునకు పంపిరి. మరి ముగ్గురు వలంటీరులకు ఆరు నెలల కఠినశిక్ష విధింపబడెను.

ట్యూటికొరిన్

ఇచటికి కొలంబో నుండి ఇరువురు వలంటీరులు వచ్చిరి ఇంకను కొందరు వచ్చి అందుకై ప్రయత్నింప పోలీసువారు ఇండియాకు తోలబడరని అజ్ఞాపించిరట

బెంగుళూరు

బిజాపురము నందు ఈతచెట్లు నరికినందుకు గాను ఇరువురు వలంటీరులకు మూడున్నర మాసముల కఠిన శిక్ష నొసంగబడినది

స్వదేశీ ప్రతిజ్ఞ

లాహోరు నగరమున ౧౪౪ దుకాణదారులు విదేశవస్త్రముల నమ్మమని ప్రతిజ్ఞచేసిరి. ఇట్లు చేయని దుకాణముల ముందట పికెటింగ్ జరుగుచున్నది. ఆడువారలుకూడ పికెటింగులో పాల్గొనుచున్నారు

కాలమాన నివేదిక

వర్షము

జూలై ౧౯ వ తేది కంతమగువారమున రాష్ట్రమందంతటను కొద్దిగ వర్షము కురిసినది. అంతయు కలిపి సగటున ౦.౨౪ ఇంచులు

పైరులు

పునాస పైరులు విత్తుచున్నారు మరాఠ్వాడీలో వర్షము లేనందున నిలిచిపోయినవి. కొందరు విత్తినవి మొలచినవి కాని కొన్నిచోట్ల వర్షము లేనందున వాడుచున్నవి కొన్నిచోట్ల కీటకముల వలన నష్టము కలుగుచున్నది అవి వరిపైరు నాటుచున్నారు.

మేత: నీరు

తొమ్మిది జిల్లాలలో, సరిపోయినంత, పది జిల్లాలలో మేతకరవుగ గలదు

పశువ్యాధి

పశువ్యాధి ఆదిలాబాదులోను ఇతర ౪ జిల్లాలలోను వ్యాపించియున్నది

ధాన్యపు ధరలు

గోధుమలు బియ్యము, జొన్నలు జిల్లాలలో రూపాయికి ౫, ౭౫, ౧౨ సేర్లు విక్రయింపబడెను

వర్షవివరము

ఈవారములో సగటున వర్షము దిగువవిధముగ కురిసినది:—

హైద్రాబాదు నగరము	౦.౩౦
అత్రాఫ్ బల్దా	౦.౧౬
ఔరంగాబాదు	౦.౧౯
బీడు	౦.౦౪
పర్బని	౦.౦౯
నాందేడు	౦.౧౨
గుల్బర్గా	౦.౩౩
రాయచూరు	౦.౯
ఉస్మానాబాదు	౦.౧౦
బీదరు	౦.౦౪
మెదకు	౦.౪౪
మహబూబునగరు	౦.౦౨
నల్లగొండ	౦.౧౭
నిజామాబాదు	౦.౨౧
వరంగల్లు	౦.౫౦
ఆదిలాబాదు	౦.౫౬
కరీంనగరము	౧.౧౭
మొత్తము సగటున	౦.౨౪

వర్షాకాల ఆరంభమునుండి జూలై ౧౯ వ తేదివరకు మొత్తము సగటున ౭.౪౧ ఇంచుల వర్షము కురిసినది.

మాలవ్యా పటేలుగార్ల అభిప్రాయము

ప్రస్తుత పరిస్థితులగూర్చి అలహాబాదు పట్టణమున మాలవ్యా విఠల్‌భాయి పటేలుగార్లు ప్రసంగించిరి. జయకరు స్ప్రూ రాయబారమువలన యేలాటి ఫలితమును కలుగదని మాలవ్యాగారు చెప్పిరి. ఇంగ్లండు ప్రభుత్వ విధానమే అనుకూలము గలేదని సూచించిరి. కనుక బహిష్కారమే ఉత్తమసాధనమనియూ మన దేశమునకు ఒక అంగుళము నేలనుండ రాదన్నదనియూ వక్కాణించిరి. పటేలుగారు ప్రసంగించుచు ప్రజలు సత్యాగ్రహమును దీక్షతో కొనసాగింపవలయునని యున్నారు. రాజప్రతినిధి వెల్లడించిన అభిప్రాయమంతా కపటవాక్యము. రెండవ రౌండుటేబిల్ సభకు వెళ్లుట వ్యర్థముగను సంతకు పోవుటయే యగునని యూ, సత్యముతో పోరాడుచున్న నా దేశమును గూర్చి భారతీయులు దానితోనే తృప్తి పొందవలయునని చర్చిలుగారు సూచించినను పూర్ణ స్వరాజ్యమును ఇప్పటివారు సమ్మతించినను రాదన్న కరము వారు బ్రిటిష్‌వారితో చేరి సంబంధముండా కాదనియూ సమ్మతింపవలసినదియూ ఏకాభిప్రాయము గానైన భారతీయులు బ్రిటిషువారి యెడ ద్వేషము గలిగియుండుటకు కారణమని తెలిపిరి

బ్రిటిష్ ప్రతినిధులు

రౌండుటేబిల్ సభకు మాత్రము బ్రిటిష్ రాజకీయ పక్షముల ప్రతినిధులుండెదరు ఈసభ అక్టోబరు ౨౦ తేదిన జరుగునని బెన్‌గారు కామన్సుసభలో చెప్పిరి

భారతదేశ విద్యాస్థితి

సైమను సంఘమువారి అభిప్రాయము

హైదరాబాదు హిందూదేశమునందు చాల వెనుకబడియున్నది.

సైమన్ సంఘమువారు రాజకీయ విషయము లేగాక భారతదేశముయొక్క విద్యా పరిస్థితులగూర్చి కూడ తమ నివేదికయందు సూచించి యున్నారు. భారతదేశస్థితి నిరుత్సాహకరముగ నున్నది. యూరోపు మహా సంగ్రామానంతరము పెక్కు రాష్ట్రములలో విద్యావ్యాపక ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. ధనము హెచ్చుగ వ్యయమగుచున్నను పాఠశాలల సంఖ్య హెచ్చింపబడినను, ఫలితము మాత్రము సంతృప్తికరముగ లేదు. దీనికి కారణము సాధారణప్రజలలో విద్య యుత్సాహము లేకుండుట కాదు. కాని మంచి పరిపాలనము లేకుండుటయు ఉపాధ్యాయులు సమర్థులైనవారు లేకుండుటయు నై యున్నవి. ఈ విషయములన్నియు హర్టాగు కమిటీవారు సైమన్ కమీషను వారికి సూచించిరి. దాని పైనను కమిష్నరులు అభిప్రాయము నొసంగుచున్నారు. వీరు ముందు అభివృద్ధి నొందునని ఆశించుచున్నారు.

స్వదేశ సంస్థానములు

కొన్ని స్వదేశ సంస్థానములును, భారతదేశమునందలి కొన్ని ప్రాంతములును భారత వర్షమునకు విద్యావిషయమున దారి చూపుచున్నవి. బర్మాయందలి అంకెలు ఆశ్చర్యకరములుగ నున్నవి. అచట ప్రతిశతి చిన్నవారిలో ౭౧ మంది పురుషులలోను, ౧౧.౨ స్త్రీలలోను విద్యావంతులున్నారు. పెద్దవారు ప్రతిశతి ౬.౨ గురున్నారు. తిరువాన్కూరులో అయిదు సంవత్సరములకన్న హెచ్చు వయస్సుగలవారిలో ప్రతిశతి ౩౮ పురుషులును, ౧౭.౩ స్త్రీలును ఉన్నారు. ఇదేవిధముగ బరోడా సంస్థానము, కొచ్చిన్ నందును, గలవు. కాని పెద్ద సంస్థానమైన హైదరాబాదునందు అయిదు సంవత్సరముల వయస్సుకన్న హెచ్చునున్న వారిలో ప్రతిశతి ౫.౭ పురుషులు చదువుకొనినవారున్నారు. దీనినిబట్టిచూడ ఈ రాష్ట్రము భారతదేశముయొక్క సగటు చదువుకొనినవారి సంఖ్యకన్న చాల తక్కువున్నదని తెలుచున్నది. హిందూదేశమున సగటున పురుషులలో ౧౮.౭ గురును, స్త్రీలలో ౨ రును, చదువుకొనినవా రున్నారు, భారతవర్షపు సంఖ్యయే చాల స్వల్పమైనది అయినను ఈసంఖ్య ఎరుగుచున్నది. వంగరాష్ట్రమున ౨౦ వత్సరముల వయస్సుకన్న హెచ్చుగనున్న పురుషులలో ప్రతిశతి ౨౦ మంది విద్యావంతులున్నారు. ఈసంఖ్య యుత్సాహకరముగ నున్నది.

అరువది సంవత్సరములకు పూర్వము ఇంగ్లండునందుకూడ అక్సుఫోర్డు, కేంబ్రిడ్జి విశ్వవిద్యాలయములు నెలకొల్పబడియున్నను విద్యాస్థితి బాగుగాలేకుండెను. ఉత్తరమున నగరం Durham లో ౧౮౩౨ మున స్థాపింపబడిన నొక విశ్వవిద్యాలయముండెను. పరీక్షలు జరుపు విశ్వవిద్యాలయము లండన్ నగరమున ౧౮౩౬ములో స్థాపించినదియుండెను. దేశమంతటను కాలేజీలు ఉన్నతపాఠశాలలుండెను. ౧౮౫౭ నుండి అక్సుఫోర్డు మాధ్యమిక పరీక్షలు జరుగుచున్నవి. ౧౮౫౮మున కేంబ్రిడ్జి వారి పరీక్షలను బాలికలకై నిర్ణయించిరి. ౧౮౭౦ నుండి రెండు విశ్వవిద్యాలయములవారొకే పద్ధతిపై బాలురకై నిర్ణయించిరి. ఈ కాలమునందే ప్రాథమిక విద్య హేయముగు స్థితియందుండెను. మొత్తము ౧౯ కోట్ల ౫౦ వేల బాలురలో ౩ కోట్ల ౯౦ వేల బాలురు మాత్రమే పదిసంవత్సరములకన్న హెచ్చువయస్సువారుండిరి. ౧౦లక్షల బాలురు ఆరు, పది సంవత్సరముల మధ్యవయస్సు వారుండిరి. ఇప్పటి పరిస్థితులకును ౧౮౭౦ నాటివానికిని పోల్చిచూచిన యెంతయో తారతమ్యము గనుపట్టును.

హిందూదేశమునందుకూడ నిరుత్సాహకరమగు స్థితితొలగి పోవునని కమిష్నరులు ఆశించుచున్నారు.

అహమదాబాదు

తొమ్మండుగురు వలంటీరులకు గాయములు తగిలినవి. వీరు సారాదుకాణముల వద్ద పికెటింగ్ చేయుచుండిరి. కొందరు బద్మాషులు అల్లరి చేసిరి. కాని శాంతి నెలకొల్ప బడినది.

వివిధవార్తలు

కాంగ్రెసు కమిటీ సభ

ఈసభ లంకశైరాయాదికి వ ఐదవ తేదీ జరిగిన జెమ్ముభూమిజరుగునని ప్రకటింపబడినది

భారతభీ సంకోచము

వీరు అలహాబాదులో సుప్రసిద్ధ గాంధీగారు తప్ప ఇతర హిందూ నాయకులపై నెపము విశ్వాసము లేదనియు మహాత్ముల సత్యాగ్రహమునందు చేరుటకు కాంగ్రెసు బలవంత పెట్టరాదనియు, నుడివిరి నీరి శాసనోల్లంఘనమును నిరసించిరి

చెరసాలలో నిరశనదీక్ష

ఫిరోజపూరు (పంజాబు) నందు చెరసాలలో మంచి ఆహారము నొసగుటలేదని ౩౬ గురు ఖైదీలు నిరశన వ్రతమవలంబించిరి సర్దార్ అను ప్రాణముననూన నీ తరగతి ఖైదీలు నిటుల చేసిరి ఈ ఖైదీలలో కిష్ణా, సరితాసం, దేవదాస్ గాంధి, మున్నగు నాయకులు గలరు మధురలో మాన నిరశనవ్రతము బూనిరి

సుభాష చంద్రబోసు

వీరు ఇతర రాజకీయ ఖైదీలకట్ల సానుభూతి తెలుపుటకుగాను నిరశనవ్రతము బూనిరని తెలియుచున్నది

సైనికాధికారి రాజీనామా

నిర్బంధ విధానముల పై తన అసమ్మతి తెలుపుటకు హిందవ పరిహార్డు పెశ్వరులో పెద్ద సైనికుడుగానున్న ౫౫ వ రామునికుట్రగారు తమ యుద్యోగమునకు రాజీనామా నిచ్చిరి

ధామసన్ గారి కథి ప్రాయము

వీరు భారత పత్రికలకు ఒక మాటామము భారతదేశములో శాంతిని నెలకొల్పుటకు ప్రయత్నించెదరు కాని బ్రిటిష్ సామ్రాజ్య విచ్ఛేదము కలుగ రాదని వపేక్షించుచుని నుడివిరి

ముస్లిం జాతీయవాదుల సభ

ఈసభ లక్నౌనగరమున డాక్టరు అన్సారి సాహెబ్ యాధ్యక్ష్యమున జరిగినది సమితానివేదిక భారతాభ్యుదయమునకొట్టుమన్నదనియు సత్యాగ్రహము శాంతముననుసరించెదరనియు కాంగ్రెసు సాధించినదియు పరిపూర్ణముగును చేరవలెననియు కోరనుకొనుచుండవలెననియు, తీర్మానము లేకగ్రీవముగ అంగీకరింపబడినవి.

నాయీల సభ

డిల్లీనగరమున ౨౦౦ మంగళులు, చేసి సత్యాగ్రహుల పవిత్రముగ క్షౌరము చేయుటకుగాను తీర్మానించిరి

భూపాల్ బేగం విరాళము

భూపాల్ బేగంగారు పెషావరు బాధితుల సహాయార్థము రు ౨౫౦౦౦ లు నిచ్చుటకు వాగ్దానముచేసిరి

క్రొత్త ___లు

బొం యి ప్రభుత్వమువారు విసాపురనగరోక క్రొత్త కేలు ఏర్పాటు చేసినారు

బొంబాయి ఎన్నికలు

బొంబాయి రాష్ట్రమున క్రొత్త ఎన్నికలు సెప్టెంబరు మాసములో జరుగునని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించుచున్నారు. ఈసారి యొక క్రొత్త విషయము సూచింపబడినది. ఎన్నుకొనబడినవారును, నామినేటెడులును, రు ౨౫౦ లు ప్రభుత్వమువారివద్ద డిపాజిటు పెట్టవలయునట. ఎన్నుకొనబడిన సభ్యుడు సభకు హాజరుకానిచో అడిపాజిటు గవర్నమెంటు వారు తీసికొందురట

బొంబాయిలో కాంగ్రెసు సభ్యులు

కాంగ్రెసువారములో బొంబాయినగరమున ౨౦ వేల మంది కాంగ్రెసులో చేరిరని ప్రకటింపబడినది.

ఘోరమగు భూకంపము

ఇటలీదేశమునందలి దక్షిణభాగమున ఈ నెల ౨౩ వ తేది భూకంపము కలిగినది ౧౭౭౮ మంది మరణించిరి. ౫౦౦౦ గురికి గాయము లు తగిలినవి

వేడిమిచే మరణములు

అమెరికాదేశమునందు మూడురోజులు అధిక వేడిమియుండుటచే ౩౦౦ మంది మరణించిరి.

గోలకొండపత్రిక
ప్రమోదూత నామ సం|| శ్రావణ శు|| ౧
శనివారము

మనవిద్యాస్థితి: ప్రభుత్వధర్మము

హిందూస్థానము యొక్క విద్యాపరిస్థితుల గూర్చి తెలుసుకొనుటకు గాను హార్టాగ్ కమిటి యొకటి నియమింపబడెను. వీరు భారతదేశమంతయును సంచారముచేసి విద్యాస్థితి గతులు తెలిసికొని తమ నివేదికను సైమన్ సంఘము వారికి సమర్పించుకొనిరి. ఈ కమిటీ వారు తమ నివేదికలో భారతవర్ష విద్యాస్థితి యెట్లు నిరుత్సాహకరముగా నున్నదో తేటపరచియున్నారు. దానిని వేరొకచో ప్రకటించియున్నాము. వీరు బ్రిటిషు ఇండియాయందలి పరిస్థితులే గాక స్వదేశ సంస్థానములందలి స్థితిగతుల గూర్చి తమ యభిప్రాయము నొసగియున్నారు. ముఖ్యముగా మన నిజాం రాష్ట్రము గూర్చి దిగువ వాక్యములు వ్రాసిరి:—

"స్వదేశసంస్థానములలో పెద్దదియగు హైద్రాబాదు సంస్థానమునందు ఆయిదు సంవత్సరముల వయస్సుకన్న హెచ్చయినవారగు పురుషులలో ప్రతిశతము ౭ మాత్రమే చదువువచ్చినవారున్నారు. దీనివలన బ్రిటిషు ఇండియాలోని చదువువచ్చినవారి సంఖ్యకన్న ఈరాష్ట్రము ఎంత వెనుకబడియున్నదో విదితమగును.)

గత జనపరిగణనపు లెక్కలవలన మనలో ప్రతిశతి ముగ్గురు మాత్రమే చదువుకొనినవారు గలరని మనకు తెలిసిన విషయమే. దీనివలన నిజాం రాష్ట్రములో విద్యావ్యాపకమెంత మందముగ నడచుచున్నదో తెలియనగు. ఈ పది సంవత్సరములలో మన ప్రభుత్వమువారు విద్యాశాఖకై అమిత ధనము వ్యయపరచియున్నారు. ప్రతిసంవత్సరము ౭౦ లక్షల రూపాయిలు విద్యకై వెచ్చింపబడుచున్నవి. అయినను విద్యావంతుల సంఖ్య హెచ్చకుండుట శోచనీయము.

ఈ మందగమనమునకు కారణములు లేకపోలేదు. ప్రభుత్వమువారున్నత విద్యకై విశేషముగ ఖర్చు చేయుచున్నవారే కాని ప్రజలలో ప్రాథమికవిద్య వ్యాపించుటకుగాను అధిక మొత్తము వ్యయపరచుచుండుట లేదు. లక్షలు వెచ్చించి ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయము స్థాపింపబడినది కాని గ్రామములలో యెన్నియో ప్రాథమిక పాఠశాలలు మూసివేయబడినవి. ఇంతియకాక సన్ ౧౩౩౫ ఫ. నుండి గ్రామములలో ఖాస్గీ పాఠశాలలు నెలకొల్పకుండ ఆజ్ఞాపింపబడినది. ప్రజలీ నిరంకుశ శాసనమును తొలగించుటకు గాను యెన్నియో సారులు మొఱలిడుచున్నను ప్రభుత్వమువారు పెడచెవిని బెట్టుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారు నిచ్చు ౭౦ లక్షలలో విశేషించి పెద్ద అధికారుల వేతనములకే ఖర్చైపోవుచున్నది. కొంత యూరోపుఖండ విద్యార్థి వేతనముల కొఱకును, కొంత అనవసర వ్యయములకును సరిపోవుచున్నది. మిగత స్వల్పభాగము నిజమైన విద్యాప్రచారమునకు ఖర్చగుచున్నది.

ఇదిగాక ప్రభుత్వమువారి విద్యావిధానము కూడ ప్రజల నాకర్షించుటలేదు. అందు కొరకే వారు తమ కనుకూలించు విద్య వీధిబడులలో చెప్పించుకొందురు. ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయ విధానము ఉన్నతవిద్య నభ్యసించు హైందవుల నాకర్షించుటలేదు. ఉర్దూ కోటానుకోట్ల ప్రజలయొక్క మాతృభాష కాజాలదనియు, దానిమూలమున విద్య నేర్పుట పాడిగాదనియు పలువురు రాష్ట్ర, రాష్ట్రేతర ప్రముఖులు అభిప్రాయము నొసగియున్నారు. దేశభాషలలోనే బోధించదలచిన రాష్ట్రము యొక్క ముఖ్యభాషలగు ఆంధ్ర మహారాష్ట్ర భాషలలో నేర్పుట కేర్పాట్లు జేయుటవసరమని రాష్ట్రమునందలి విద్యాప్రవీణులు కోరిరి. కొందరు విద్యాకోవిదులు కనీసము ఉన్నత పాఠశాల మట్టుకు ప్రజల మాతృభాషలో విద్యగఱపుట యుత్తమమని నివేదించిరి. అదియును గాక గత వత్సరము రాజప్రతినిధియగు ఇర్విన్ ప్రభువుగారీ నగరమునకు విచ్చేసినపుడు ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయమును రాష్ట్రమునందలి అధిక సంఖ్యాకులగు హైందవుల నాకర్షించునట్లు మార్పులు జేయవలయునని సూచించిరి. కాని శ్రీ వైస్రాయిగారి కోరికకూడ అరణ్యరోదనమయిపోయెను.

మన రాష్ట్రమున అన్ని శాఖలలో వలె విద్యాశాఖయందు కూడ పరిపాలనా సౌష్టవము గన్పట్టుటలేదు. పేరుకుమాత్ర మెందరో అధికారులున్నారు. కాని వారు మాత్రము తమ విధాయకములను నెరవేర్చుచుండుట లేదు. పాఠశాలల యందును, కళాశాలల యందును, పెద్దపెద్ద డిగ్రీలుగల అధ్యాపకులున్నారు. కాని వారిలో శ్రద్ధతోను, బోధించు సమర్థులు స్వల్పముగా నున్నారు. విద్యాశాఖయొక్క ఉన్నతాధికారులలో తమ మిత్రులను, చుట్టములను, చేర్చుకొనుచుండునంతవరకు ఫలితము నింతకన్న బాగుగ నుండునా? రాష్ట్రమునందలి అవిద్యాంధకారము పటాపంచలగునా? చదువుకొనినవారిసంఖ్య వృద్ధిపొందునా? ప్రజలలో విద్యపై వ్యామోహము తరుగక పెరుగునా?

మన ప్రభుత్వమువారు తాముచేయుచున్న ఘనకార్యముల జూపుటకు కావలసిన తయ్యారీలన్నియు చేసికొని హార్టాగ్ కమిటి వారిని ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయమును వీక్షించుటకు గాను ఆహ్వానించిరి. వారదే ప్రకారము వచ్చి విద్యాలయమును తిలకించిరి. తాము చేయుచున్న కృషిని ప్రశంసించెదరని వారు తలచిరి. కాని పైన వ్రాసిన వాక్యముల వలన వారి ఆశ వట్టి అడియాశయయ్యెను. సూక్ష్మదర్శులగు వారికి రాష్ట్రమునందున్న లోపములు గన్పట్టకుండునా?

ఇంత మట్టుకు మేము మన విద్యావిహీనస్థితికి పరిపాలనా సమర్థతయు, తగు ఉపాధ్యాయులును, విద్యావిధానము లేకుండుటయు, ఉన్నతవిద్యకై హెచ్చు మొత్తము వ్యయపరచుటయు, ప్రజలు చేయు విద్యాప్రచార మరికట్టుచుండుటయు ముఖ్యకారణములని నివేదించితిమి. విద్యాకోవిదులందఱును నిదే యభిప్రాయము కలవారని తలంతుము. అట్టిచో యీ దుస్థితి యెన్నటికైన తొలగునా యని విచారము కలుగును. ప్రభుత్వమువారీ లోపములను తొలగించిన తప్పక రాష్ట్రములో విద్యావంతుల సంఖ్య హెచ్చుననుటలో సందియములేదు. ఈ విషయమున మేము దిగువ సూచనలను గావించుచున్నాము. వాని ప్రభుత్వమువారాచరణయందుంచెదరుగాక!

(౧) ప్రాథమిక విద్య నిర్బంధము గనుచితముగను చేయవలయును.

(౨) ముఖ్యముగ ప్రాథమిక విద్య ప్రజల మాతృభాషయందే నేర్పవలయును. మాధ్యమిక తరగతులలో ఉర్దూ రెండవభాషగ నేర్పవచ్చును.

(౩) విద్యావిధానమునందు బ్రిటిషు ఇండియా పాలసీ ననుసరించక దేశమున కనుకూలించునట్టియు ప్రజల యవసరములను దీర్చునట్టియు ప్రణాళిక సిద్ధపరుచవలయును.

(౪) సాంకేతిక విద్యా పాఠశాలలను, వ్యవసాయ పాఠశాలలును, ప్రతి తాలూకా కొకటి స్థాపించవలయును.

(౫) ప్రతి గ్రామమున నొక పాఠశాల తప్పక నుండవలయును.

(౬) సన్ ౧౩౩౫ ఫ. ఖాస్గీ పాఠశాలల శాసనమును రద్దుచేయవలయును.

(౭) విద్యాసంస్థలు స్థాపించుటకును, ప్రభుత్వమువారి విద్యాశాఖపై స్వేచ్ఛగ తమ యభిప్రాయమును వెల్లడించుటకును, ప్రజలకు హక్కు ప్రసాదించవలయును.

(౮) విద్యా విషయిక సభలు జరుపుటకొఱకెట్టి ఆటంకము లుండరాదు. ఇటీవల అన్ని సభలకై జిల్లాధికారుల ఆజ్ఞ బడవలయునని ఆజ్ఞాపింపబడిన గష్తీని వెంటనే రద్దుచేయవలయును.

(౯) ప్రతి పాఠశాలయందు వ్యాయామమునకై వసతి గల్పించి బాలబాలికలకు వ్యాయామము నిర్బంధ మొనర్చవలయును.

(౧౦) ప్రభుత్వమువారు ఆదాయ వ్యయపత్రికయందు నిర్ణయించిన ౭౦ లక్షల రూపాయిలలో కనీసము సగము మొత్తము ప్రాథమిక విద్యకై వ్యయపరుచవలయును. అవసరమగుచో ప్రాథమిక సాంకేతిక విద్యలకై హెచ్చు మొత్తము నొసంగుటకు గాను విద్యకై నిర్ణయింపబడిన మొత్తమును హెచ్చింపవలయును.

ప్రస్తుతపు స్థితి నివారణకై మేము కొన్ని ముఖ్యమగు సూచనలనే గావించితిమి. ఇవిమా సొంత యభిప్రాయములేగాక రాష్ట్రమునందలి అధిక సంఖ్యాకులగు ప్రజలసూచనలును నైయున్నవి. ఇట్టి సూచనలే గత ప్రజాపక్ష విద్యా మహాసభయందు గావింపబడినవి. వానిగూర్చి ప్రభుత్వమువారు ముఖ్యముగా విద్యాశాఖాధికారులెట్టి ఆజ్ఞలనేగాని అభిప్రాయమేగాని తెలుపనందున మరల నీ సందర్భమున నివేదించవలసి వచ్చినది. ఎన్ని యోగండములు గడతేరిన పిదప కొలదిరోజులలోనే మరల ప్రజాపక్ష విద్యా మహాసభయొక్క ద్వితీయ సమావేశముగా నున్నది. అందీవిషయములే చర్చించి మరల ప్రభుత్వమువారికి సూచింపబడుననుటలో నెట్టి సందియములేదు. ప్రజలు తమ ధర్మములను వీలగునంతవరకు నెరవేర్చుచున్నారు. ప్రజలకు విద్యపై వ్యామోహము లేదనునింద మాత్రము తొలగుచున్నది. కనుక ప్రభుత్వమువారిపైననే కర్తవ్యకర్తలు వేయబడుచున్నవి. వారు శ్రద్ధ వహించినచో రాష్ట్రమభివృద్ధిజెంది కొంథు సంస్థానమువలె భారతవర్షమున కీర్తి నొందును. లేనిచో యెన్ని సంవత్సరములు గడచినను ఎన్ని కమిషనులు వచ్చినను సైమన్ సంఘమువారు సూచించిన అభిప్రాయమునే మరల మరల సూచించుచుందురనుటలో సందియమేమి? తమను కీర్తించెదరని ఆశపెట్టుకొనియున్న ప్రభుత్వమువ

జయకరు సప్రూ రాయబారము

ర్కినైన ముఖ్య సంస్కరణములు విద్యావిషయమున శ్రద్ధవహించి లోపములు తొలగించుటకు కృషి సల్పెదరా?

పాఠశాలల ఫీసు

మన విద్యాశాఖవారు చదరుఘాటు సిటీ కాలేజిపాఠశాలలతరగతులఫీసు హెచ్చించుచున్నొక మురాసిలా జారీచేసి యున్నారు. ఇట్లు హెచ్చించుట కేమి కారణములు కలిగినవో మాకు తెలియకున్నది. ముఖ్యముగా బాలబాలికలకు విద్యావ్యయములు స్వల్పముగ నుండవలయు ననియు, లేనిచో బీదసాదలు తమ బాలురకు విద్య చెప్పించజాలరనియు, అందరికిని తెలిసిన విషయమే. ఇట్టియెడ ఫీసు నెందులకు హెచ్చింపబడినది? పైన మేము వ్రాసినటుల యిట్టి ఆటంకములు కల్పించుచుండిన ప్రజలలో విద్యావ్యాపకము కాజాలదు. ఇకనైనను విద్యాశాఖవారు శ్రద్ధవహించిన మేలు. ఈ శాఖాధ్యక్షులగు ఖాన్ ఫజల్ మహమ్మద్ ఖాన్ సా॥ రాష్ట్రము యొక్క విద్యా విషయములగూర్చి పూనుకొనెదరు గాక యని కోరుచున్నాము. లేనిచో వారింతకు మున్ను సమర్థులగు ప్రధానోపాధ్యాయులని గడించిన కీర్తికి కళంకము కలుగు ననుటలో ఆశ్చర్య మేమి?

సప్రూ జయకరు రాయబారము

సప్రూగారి ఆనందపడనముచే కొంతఆశ జనించుచున్నది.

డా॥ సప్రూగారు అలహాబాదునుండి బొంబాయికి ఈ నెల ౨౨ వ తేదిన చేరిరి. జయకరుగారి అల్లుడు అకాల మరణ మొందుటచే గాంధీగారిని దర్శించుటలో కొంత ఆలస్య మయ్యెను. ఈ యిరువురు మితవాద నాయకులు పూనహా నగరమునకు ఈ నెల ౨౩ వ తేదిన జేరిరి వీరు పదకొండున్నరగంటలకు ఎరవాడ జేలునకు చేరిరి వీరు గాంధీగారితో మూడున్నర గంటలవరకు మాట్లాడిరి ఏమిజరిగినదో తెలియదుకాని సప్రూగారు మందహాస వదనముతో చెరసాల వెలుపలికి వచ్చిరి. సప్రూగారు మూడు బుట్టల పండ్లు గాంధీ గారికి దీసుకపోయి నిచ్చిరి. ఏమి జరిగినదో తెలుపుటకు పత్రికా విలేఖరులు కోర వారిపు వేమియు తెలుపుటకు నిరాకరించిరి అనంతరము నాయకులు శ్రీమతి సరోజనీ దేవిగారిని సందర్శించిరి.

పూనహా నగరమున ఈ రాయబారము గూర్చి ప్రజలెట్టి ఆతురత జూపుటలేదు. జయకరు సప్రూగార్లు జైలునకు వెడలు నపుడు వారివెంట జైలు అధికారియగు మార్టిన్ గారుండిరి. జూలై నెల ౨౮ వ తేది కూడ సప్రూ జయకరు గార్లు మహాత్ముని దర్శించి నాలుగు గంటలు మాటలాడిరి. వారీ ప్రకటన గావించుచున్నారు:—

“మేము నిన్నను. నేడును. గాంధీ గారిని దర్శించి ముచ్చటించితిమి. మేమన్ని విషయములను వారికి దెలిపితిమి. వారు పండిత మోతీలాలు. జవహరిలాలు, నెహ్రూలకు సందేశము వ్రాసి యిచ్చియున్నారు. దానిని మేము అలహాబాదకు గొంపోవుచున్నాము„

ఇంతియకాక వీరు సరోజనీ దేవి, మున్షి, జమ్నాదాసు గార్లను కూడ చూచిరి. వీరు నిన్న అలహాబాదకు ప్రయాణమైరి

స్థానిక వార్తలు

సవరణ

గత సంచికలో ఇరువురు ఆత్మహత్య చేసికొనిరని వ్రాసియుంటిమి. అది నిజముకాదు. కాని ఇరువురు ఇంగ్లీషు వారు హుసేన్ సాగరుచెరువులో గాలివలన పడవ మునిగినందున మరణించిరి. వీరిలో నొకరు సైనికాధికారి రెండవవారు బొంబాయి నివాసులు.

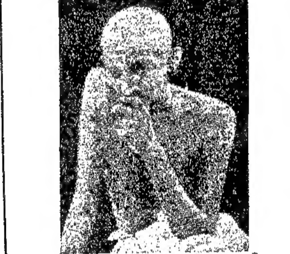
రెసిడెంటుగారు

గౌరవనీయులగు రెసిడెంటుగారు గత మంగళవారమునాడు సికింద్రాబాదనందలి బాలికా పాఠశాలను దర్శించిరి. ఒక గంటసేపు అన్నితరగతులను వీక్షించిన పిదప ఘాస్‌మండి మార్గ్యమిక పాఠశాలకు వెడలిరి.

బ్యాండు వాద్యము

మాసాబదీ ప్రక్కనున్న యుద్యానవనములో ప్రతి శుక్రవారము సాయంత్రము ౫ గంటలనుండి ౭ గంటలవరకును, పురోద్యానవనములో ప్రతిసోమవారము అదేకాలములోను, బ్యాండువాద్యము జరుగును

మహాత్మా గాంధీ గారు

వీరుసప్రూ జయకరుగార్లతో ఎరవాడ చెరసాలను డి మోతీలాల్, జవహరిలాల్ నెహ్రూగార్లకు సందేశ మంపిరి.

సహాయము

కీ. శే. డాక్టరు సూర్యనారాయణ గారి భార్యకు ప్రస్తుతము రు ౧౦ ల నెలవ కొసగుట కంగీకరింప బడినది

శ్రీ బాలసరస్వతి ఆంధ్రభాషా నిలయము

ఈ క్రింది మహాశయులు క్రింద యుదహరింప బడిన ఇంగ్లీష తెలుగు గ్రంధముల నిలయమునకు ఉచితముగా నిచ్చిరి. వీరి నిలయాభి మానమును ఔదార్యమును ప్రశంస నీయములు వీరికి నిలయ పక్షమున కృతజ్ఞత సూచించుచున్నాను

౧. మ॥ రా. బి యన్. శర్మగారు బి. ఏ: ౧౧ తెలుగు, ౧౯ ఇంగ్లీషు ౩. ఉర్దూ, ౧ హిందీ, గ్రంధములను దయచేసిరి.

౨. మ. రా, జ. అనంతరామశర్మ గారు; ౭ ఇంగ్లీషు పుస్తకములలను ౨ ఉర్దూ పుస్తకమును దయచేసిరి.

౩. మ॥ రా. దామోదర రెడ్డి బ్యారిష్టరు గారు ౭ ఇంగ్లీషు పుస్తకములను దయచేసిరి.

౪ మ రా. మాడపాటి హనుమంతరావుగారు ౫ తెలుగు పుస్తకములు ౨ ఉరుదూ పుస్తకములును దయచేసిరి.

ఇట్లు

బూర్గుల వేంకటేశ్వరరావు గా కార్యదర్శి

జిల్లారక్షక శాఖాధ్యక్షులు

ఆర్మ్‌స్ట్రాంగ్ గారు సెలవై వెడలియున్నారు

సప్రూగారు

డాక్టరు సప్రూగారు మునగాలవారి కేసులో ప్రభుత్వ సభలో వాదించుటకుగాను అగస్టునెల ౧౯ తేదిన రాను న్నారు

బిన్నీగారు

ఇంతవరకు యువరాజులకు ట్యూటరుగ నుండిన బిన్నీగారు మరల మాల్గుజారీలో కార్యదర్శి పదవిపై నియమింప బడిరి

దోమలపల్లివారి స్టేటు

ఈ స్టేటు కోర్టుఆఫ్ వార్డ్సు నుండి వారసుల కొసగ బడినది

ఆంధ్రనిధికి విరాళములు

ఈ క్రింది విరాళములను కృతజ్ఞతా వందనములతో అందుకొనుచున్నాము:—

శ్రీయుత సర్వోత్తమరావుగారు ఇనిస్పెక్టరు జిరాయితి, ఆరేరు	౨౫-౦-౦
శ్రీ రఘుపతిగారు మెదకు ఆరుమాసముల చందా	౩౦-౦-౦
మొ॥	౫౫-౦-౦

ఇట్లు విధేయుడు,

మా. హనుమంతరావు, కార్యదర్శి

వాతావరణము

ఈ నగరమున నిత్య మప్పుడప్పుడు కొద్దివాన కురియుచున్నను ఎండ తీక్ష్ణము తగ్గలేదు. ఉక్కరా పోయుచున్నది. సాయంత్ర మాకాశము మేఘములచే గ్రమ్మియుండును కాని పుష్యమి కార్తిలో నొక పెద్దవర్షము మాత్రము కురియలేదు. నిన్న రాత్రి బాగుగ వర్షము కురిసినది. నేడుకూడ ముసిరియున్నది.

జంతుబలులు

ఈ గురువారముతో దేవతలవద్ద మూగజంతువులను బలులిచ్చుట హైదరాబాదు, సికింద్రాబాదు పట్టణములలో సమాప్తి నొందినని చెప్పవచ్చును. శ్రావణమాస మంతయు జిల్లాలలో జరుగును కదా!

ఆగాయార్జంగ్ బహాదురు

మాలు శాఖా కార్యదర్శులగు వీరు షహరేవరు నెల ౨౭ వ తేది నుండి ఉపకార వేతనముపై తొలగి పోయెదరు. వీరి స్థానే యెవరు వచ్చునది రూఢిగ తెలియదు. కాని బాందేడు జిల్లా తాలుక్దారులగు రహీముల్లా సా॥ వచ్చెదరని నొక వదంతి గలదు. కాను బిన్నీగారే ఈ కార్యము నిర్వహించెదరని కొందరనుచున్నారు. కార్యదర్శి పదవిపై యిదివరకు వచ్చినను బిన్నీగారు మాత్రము మాలుశాఖయందు యేదోనొక కార్యదర్శి పదవిపై నుండెదరను వార్త నిజము.

బందోబస్తు శాఖ

ఈ శాఖయందు పనిచేయుటకుగాను నియోజితులైన మాలుశాఖోద్యోగులను అబాను ౨౫ తేది వరకు నుంచు టంగీకరింపబడినది.

విశ్వవిద్యాలయ అప్పునిధి

ఈ పేరుతో నొకనిధి స్థాపించుట కంగీకరింపబడినది దీని మూలనిధి ౨౫ వేల కల్దారులు ఇందునుండి ఆధ్యాపకులకు విదేశములకేగి ఉన్నత విద్యనభ్యసించుటకుగాను ౧౦ వేల కల్దారుల మట్టుకు అప్పుగా నివ్వబడును. అప్పు గైకొనినవారు కనీసము ౫ సంవత్సరములైనను యుద్యోగమునందున్నవారుగ నుండవలయును. ౧౨ సంవత్సరములలో పటచెల్లించ వలయును. చదివి వచ్చిన తరువాత ఈ రాష్ట్రములోనే యుద్యోగము చేయవలయును.

విందు

గురువారమునాడు రాత్రి పురోద్యానవనమున యువరాజులగు ఆజంజా బహాదురు జన్మదినోత్సవ సందర్భమున విందు జరిగెను. మహారాజా బహాదురును, ఇతర అధికార ప్రముఖులును వచ్చియుండిరి నిజాం ప్రభువుగారు రాత్రి ౧౧ ఘంటలకు విచ్చేసిరి. ఏరు యువరాజులను పుష్పమాలాలంకృతులజేసిరి అనంతరము నజర్లు జరిగెను.

రెసిడెంటుగారు

వీరిప్పుడు రెసిడెన్సి కోఠీయందున్నారు.

ఆరోగ్యము: వైద్యము.

క్షయవ్యాధి లేక రాజయక్ష్మ

(డాక్టరు అశ్వథగారు)

ఈ వ్యాధి సర్వసాధారణముగ దేశమందంతటను వ్యాపించి, పంచభాగములలో నొకభాగమును, లోకవిసర్జితులనుగా జేయుచున్నది జాగరూకతతో కనిపెట్టినయెడల ౧౮ నుండి ౧౪, ౨౫ నుండి ౩౫ ఏండ్ల వారలకు వచ్చువదనియు, ఇది వంశములోనుండి పుట్టుకవాని పొలిటు శత్రువుగా (Hereditary) దగ్గరగా నివసించి క్షయవారి ఊపిరి విడుచుగాలిని పీల్చుచూ వారి గుడ్డలను కట్టుచూ వారు తిని నభోజనమును తినుచూయున్నవార్లకు సహా సంబంధ్యాధియనిన్ని గ్రహింపవలెను. ఇండియాగాక అకస్మాత్తుగా మారునట్టి చలిగాలితోను, రోజ్జమీద ఎగురుచున్నట్లెను అక్రమ ప్రవర్తనతోను పాపముత్రాగుటతోనున్ను పాతజ్వరములతోను ప్రసవమయిన బాలింతలతోను ప్రబలముగా వ్యాపించియున్న ఇంక ననేకవిధముల పుట్టుని భయంకరరోగమును దుష్టమార్గముల చికిత్సలను జేయవలయును. గుణము వలెకాముకీ ముక్కయతప్ప (Golloping Consumption) తదితరక్షయలు మూడంతస్థులుగలవైయున్నట్లు గ్రహింతము రక్తక్షయ మాంసక్షయ శల్యక్షయ అంగ్లేయ ఆయుర్వేద తదితర వైద్యగ్రంథములలో క్షయవ్యాధు అనేక తరగతులని వ్రాయబడినను వాటిక్రమునేక ఈ మూడు భాగములకు చెందునవి స్పష్టపరచవలయునది. క్షయ రెండవ మిశ్రములతో మాపట్టుని వెంటాడునది రోయుచున్నది. విడుచని జ్వరము రాత్రిభోగమానవుడు మిగుల తొందరజేయుచున్న, ఈరెండును రోగముల ముగాను, పచ్చదనములోను నిండియున్న ఆరోగ్యవంతుని గాల్చుచుట్టి కట్టెలైయున్నవనందగును, మరికొందలు దగ్గితే రక్తపడుచును జేసి అట్టి బాధతో దహింపబడుచున్నారు. మరికొందరు గండమాలలతోను, వంకరజేయు ఎముకలతోను, శల్యములను పిండిజేయు జ్వరతాపము, ఎముకలలోపోటు, ధాతుక్షీణముతోను కృశించుచున్నారు. ఈ రుగ్మతను బోగొట్టు సాధనములలో ప్రాముఖ్యమయినవి. పరిశుభ్రమయినగాలియును, జలమును మనోల్లాసమును భగవంతునిధ్యానమును జేయుచున్నవి. క్షయరోగి రోగముతో గొట్టవలెనన్న త్వరపడి జ్వరమును దించుము అందిచ్చు సాధనములు హృదయమును శిరసును కొంతవరకు కనిపెట్టుము వానియందు సాధ్యమగునవియు సాధారణ ఔషధములతోనే చికిత్సజేయుము పిప్పళ్లు జిలకర్ర మిశ్రితకల్పనమూర్ణము స్రిప్తమును బోగొట్టి జ్వరమును దించుట వుపయుక్తము దాహమున్నయెడల విష్ణుమధుకము పర్యాటకము కషాయము వసరము. శల్యగతమయిన జ్వరమును బోగొట్టుటకు స్వాభావికముతోగూడిన పిదిగుప చికిత్స జేయవగును, కొత్తిమిగింజలు 1/8 శేరు కాను నిగింజలు 1/8 శేరు ఒక తెల్లని గుడ్డలో మూటగట్టి ఒక కాగులో కొంత నేపాకుచేసి కిల్లిబోసి ఈ మూటకు దారముగట్టి గోలాయంత్రముగ మువ్వాళ్లుపిల్లి మరిగేవరకు ఆగింజల నుడికించి వాటిని పిసవారించి ఎదప నూరి బఠాణిగింజలంత మాత్రలుజేసి ఈ దిను సాయంత్రములు తేనెతోగాని విష్ణుక్రాంత కషాయముతోగాని శేదామాత్ర మ్రింగించి శుద్ధజలము నిచ్చుటగాని జేయవలయును. ఇట్లుజేసిన కొలదిరోజులలోనే జ్వరము తగ్గును. ఆపే మాత్రలను ఆగ్రాకోక్క్యాయ అలిమనురముపాలు కలిపిప్పు శర్కరతోగాని వాటి గంధము నుతిని మాత్రి విస్తారంగా జ్వరమున్న క్రమేణ తగ్గుమయున్న తగ్గును. క్షయరోగి జ్వరము దగ్గు, ఊపిరితిత్తులు (Lungs) హృదయము ఎట్లున్నవి అనుదినము వైద్యులపరీక్షింప వనసరము. రక్తమిశ్రమయిన క్షయవారలు వంకలోచవిమను పేరజరగు తవాక్షరయము తెల్లని వెనుపుప్పు ఏలాదిచూర్ణముతో పుచ్చుకొనవచ్చును. శేదాకుప్పచేసుయయును ముగ్గోడు అరథము (Acalypha Indica) మెటుక్కలు ౧ తోవ్వ పిల్లలో కలిపి దినమునకు ౨ లేక ౩. పర్యాయములు పుచ్చుకొనదగును, ఉదరముబందు జనించు క్షయవారలు కొత్తయు పదార్థములను క్రమముగా పెసలుటతోను ఊక్కు దినదినము రోగిని మలమూత్రములను నధిక పరచి, అందు అతిసారమునకు కొనిపోయి తుదకు వారి అంతము ఘోరమగునట్లు జేయును. కావున క్షయరోగికి వైద్యుడు సుక్షేరిగి వివేచన సాధనము జేయవలయును. క్షయరోగి అతిసారమునకు దిగనేని, అట్టిరోగిని వైకల్య టతిదుర్లభమని వైద్యగ్రంథములు నుడువుచున్నవి. అందు బసవరాజీయమును గ్రంథములోని సీసపద్యము నిందుబొందు పరచుచున్నాను;—

క్షయోపద్రవములు

సీ॥ క్షయకుపద్రవ మతిసారంబు కృశమయిన దేహంబుకన్నులు తెల్లవగుట । కడుపెండి వెన్నుగ గళయుట మోహంబు నష్టేంద్రియుండు ప్రణాళంగలగు । దగ్గుకులయూర్ధ్వశ్వాస స్వరహీనమయి కాళ్లువాచుటయు మత్రియు బాన । సంగ మెల్లనుకు పప్పుముగుట ముక్కునసెత్తు రొలుకుట ధాతువు, లామ్లయగుట

గీ॥ క్షయ జెల్లను పిరోగజాలమున్న । నద్రిప్రయాసంబు ధన్వంతరియైనగాని । మాన్పరాదనిచెప్పె బల్మైయసిల । కంతకొట్టూరు వైద్యసంఘంబేయంగ॥

కావున ఉదర క్షయగలవారలకు విశేషసాధన మువరముండదు. అనాదేశవాడు కలనుబట్టి ఈ భయంకరవ్యాధికి పలుచికిత్సలు జేయుచున్న కావున రోగిసత్వమును గుర్తెరిగి అది పంచక్షయములలో నేజాతి క్షయయని గుర్తించిచికిత్సజేయునవసరము. వైద్యోత్తములు కఫరిని గుర్తించి అందు తయారుచేయబడు రాజవౌషధముల నిరోగమునకు ప్రామాణు మరికొందరు తెలుపైన కషాయములుజేసి ప్రతాపలంకేశ్వరము క్షయకేసరము మున్నగు ఔషధములతో చికిత్సజేయుదురు. మరికొందరు శ్రేష్ఠకరమయిన సువర్ణభస్మమును మనుషాలనేల పురికలతో భస్మముజేసి యనుపానములతో వాడుదురు కొన్నిదేశములవారు చెరువులలో పెరుగు పచ్చనిసారలుగల బోదర మండూకములను మార్గముగజేసి (Toads) మధు ఘృతపక్వముగ లేహ్యముచేసి ఔషధరూపముగ నిత్తురు. మరికొందరు క్రియాసోటు గ్రోరాషపే అసిడ్ బెంజాయిను యను ఔషధములను తదితరౌషధములతో మిళితరచియిచ్చి పరిశుభ్రమయినగాలి యుండు వారవకి యుందురు. మరియొక తెగవారు పోస్ఫరసు యొక్క తేలిక ద్రావకము అర్సనికం ప్రియోనియా నైనా సిలిసియా గంధకము పరిశుభ్రపరచినది శ్లాటా స్ట్రిక్ పలీమోనేలిప్ యను ఔషధములనువాడుదురు. యేచికిత్సజేసినను ప్రధమునందే గుర్తించి తక్షణముగజేసి జ్వరమును దించుటయందును, దగ్గును తగ్గించుటయందును రోగి నిద్రకు భంగము కలుగకుండునట్లును జూడవలెను. క్షయరోగిని ప్రతివారమును తూకమవలెను హృదయము ఊపిరితిత్తులను పరీక్షింపవలెను ఇందులో బలహీనము కానుపించినయెడల వెన్న చక్కెర (Sugan Candy) తేనె బంగారునర్కలకల్పి కొద్దికాలము వాడవలయును శతావరిలేహ్యము పూర్ణచంద్రోదయము మిశ్రముజేసియైనను వాడవచ్చును మనోవ్యాధి చెడుకొలంద్రులుగలవారికి పుట్టుక్షయ కొద్దిగ బోసేరక్షు హిందూదేశమునందు ఈవ్యాధిగలవారలకు మదనపల్లి మొదలగు స్థలముల శేగ్రాపు జేసియున్నారు కావున అట్టి ఘోరవ్యాధికి బోకముందే ఎల్లరును వారిదేహారోగ్యముకొరకు జాగరూకత గలిగి యుండుదురుగాక!

చక్కెర శక్తిని కలిగించునట్టి ఆహారము

రాత్రి మేలుకొనియుండవలసిన అవసరము కలవారు చక్కెరచేరిన పదార్థములను తినుచుండవలెను

(రాత్రి నిద్రలేకపోవుటవలన చాలమందికి అలసట కలుగుచుండును. ఈ అలసటను పోగొట్టుటకు చక్కెరయే ముఖ్యాలి శ్రేష్ఠమైనదని కొలుగేటు విశ్వవిద్యాలయములోని వైకులాజీకలు రీసర్చిలా బొరేటరీలవారు ప్రకటించిరి. డాక్టరు గోవాల్డు, ఏ. లయర్డుగారి వ్యాయామతత్వముక్రింద యూనివర్సిటీ బోధకాలయములలో నొకచోటపెంటు టీకుగా పనిచేయుచున్న కొలుగేటు విశ్వవిద్యాలయమునకు సంబంధించిన వర్తకపాఠముగలవారు ఈసంవత్సరములోని అనుభవములకు బదులు చేయుటవలన చాల అద్భుతములగు ఫలితములు వెలడియైనవి.

కొలుగేటు విశ్వవిద్యాలయమునకు సంబంధించిన వసతిగృహములో 10 గదులున్నవి ఆగదులలో నివసించుచున్న విద్యార్థులలో 8 మందిని ప్రత్యేకించిరి. వీరికి సరియైన ఆహారమునే యిచ్చుచుండిరి. ఆహార్నికలు వీరిని పరీక్షించుచు వలసనేడాక్టరు లయర్డుగారీ నూతన విషయములను ప్రకటింపగలిగిరి.

రాత్రి చాలకాలము మేలుకొనుటవలన శరీరమునకును మనస్సునకు కలిగెడు అధికముగు బడలిక కలుగకుండచేసెడు విషయమునుగూర్చి యిప్పుడు సుగియవచ్చుచున్న పాకశాలావర్సరమున పరిశోధశాలయమువారు పరీక్షజేయు నారంభించిరి.

రాత్రివాలసేపు మేలుకొనియుండవలసి వచ్చినప్పుడు ఆ రాత్రి కొన్నిగంటలకొకసారి చక్కెర చేర్పబడిన ఆహారములు తిన్నచో అలసటయుండదు పంచదారపానకము మున్నగునవానిపుచ్చుకొనుచున్నచో అటుల చాలసేపు మేలుకొనియుండినను నట్టి అలసటయును కనుబడదు. పంచదార కలసిన పదార్థములు శరీరమునకును మనసునకును అత్యధికముగు శక్తిని గలిగించ గలిగియున్నవి.

చక్కెర అధికముగు శక్తిని ఇచ్చును

చాలసేపు మేలుకొనిన బడలిక కలుగకుండుటకు కండరములకు శక్తి అధికముగా కావలసియుండును గాన చక్కెర కండరముల కధికముగు శక్తిని కలుగజేయును. చాల హెచ్చుగా శరీరపరిశ్రమ చేయుటవలన మామూలుగా చేయుచుండు పనికంటె చాల హెచ్చుగుపని చేయుటవలనను కండరములకు కలిగెడు అలసటను యీ చక్కెర తొలగించి వేయును.

చక్కెర వెంటనే వంటబట్టును

చక్కెరను తినిన కొన్నినిముషములలోనే అది రక్తములో మిళితమైపోవును. శక్తిని కలుగజేయుగల పదార్థములు మరికొన్ని గూడకలవుగాని వానిశక్తి ప్రదాయక సామర్థ్యము చక్కెరలో నున్నంత హెచ్చుగా లేకపోవుటయే గాక చక్కెర జీర్ణమగునంత త్వరగా నేవియు నగుగూడ జీర్ణముకావు. కావున వాటిని తినుటవలన శక్తిని బడయుటకు చాలకాలము పట్టునుగాని యిట్టిపదార్థము లన్నిటిలోను చక్కెరయే మిక్కిలి శ్రేష్ఠమయినది.

కావున ఏపనిమీదనైనగాని వినోదము కొరకుగాని రాత్రి మేలుకొనియుండదలచినవారు మధ్యమధ్య పంచదార పానకము చక్కెరతో చేయబడిన పదార్థములు మున్నగునవానిని తినుచున్నచో వారికి బడలిక చాలతక్కువగానే యుండును వారు మరునాడు కొంతసేపు నిద్రపోయి లేచినవెంటనే మరల నిత్యకృత్యములను పరిగా నెరవేర్పగలుగుచుందురు మరునాడు రాత్రి మేలుకొనవలసియుండునో ఆనాడు సాయంకాలమును రాత్రి రెండు మూడు సార్లుగూడ యిారీతిగా చక్కెరగల పదార్థములను పానీయములను వాడుచుండవలెను ఇటుల వాడుచున్నచో శోషము కలుగదు. ఉల్లాసముగా నుండును అలసట బద్ధకము చిరాకు మున్నగునవేవియు నుండవు. మరునాడు పనిని బాగుగా చేయుటకుగూడ శక్తికలుగును అని డాక్టరు లయర్డుగారు వ్రాసిరి.

(ఆంధ్ర)

పరోపాఖండ సంచారము

భారత విద్యార్థులను మూడుకెలలవరకు ఐరోపా ఖండములో సంచారము చేయువలసినదని ఆంగ్ల విద్యార్థి సంఘమువారు కోరుచున్నారు.

శాస్త్రిగారు

గౌరవనీయులగు శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు సైమను నివేదనకు అన్ని విధముల భారతీయుల దృష్టిపథమునకు విరుద్ధముగ నున్నదని ఖండించుచున్నారు

వహ్ని ప్రళయము

ఇంగ్లండు దేశములో యార్క్ షైరునందు వహ్ని ప్రకోపముగ కరియుటచే పెక్కు వందెకరలు తంతితీగెలు మూడువా లుగు గ్రామములు నాశమైన

ఆత్మహత్య

మున్షిగంజి (వంగ) లో నొక .. వర్షంబు బాలిక చీరకు నిప్పంటించుకొని ఆత్మహత్య చేసికొనను దనికి వరకట్నము హెచ్చుగ నడుగుటయు ఆబాలిక తాత నిష్ఠాలు కుంటుటయు కారణములని తెలియుచున్నది

ed and Published by G. Ramakrishna Reddy at Golkonda Power Press, Hyderabad, Dn. Editor K. Balakrishna Reddy